कौट ुंबिक हिंसाचारापासून मबिंला ुंचे सुंरक्षण
अबिबनयम, २००५ अुंतर्गत सुंरक्षण अबिकारी /कमगचारी
या ुंची पदे शासनामार्गत कुंत्राटीपध्दतीने नेमण्यास मुंज री देणेिाित.

मिंाराष्ट्र शासन
मबिंला व िाल बवकास बवभार्
शासन बनणगय क्रमा ुंक: सुंअबन-२००७/ प्र.क्र. २२६ (भार्-२)/
का-२ नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मुंत्रालय, म ुंिंई- ४०० ०३२.
बदना ुंक : १४ बिसेंिंर, २०१०.

पिंा :-१) शासन बनणगय. सुंकीणग-२००६/प्रक्र.२९५/का.२, बद.२१.१२.२००६.
२) शासन बनणगय. सुंकीणग-२००६/प्रक्र.२९५/का.२, बद.२२.५.२००७.
३) शासन बनणगय. सुंकीणग-२००७/प्रक्र.३०६/का.२, बद.२६.१०.२००७.
४) शासन बनणगय. सुंकीणग-२००६/प्रक्र.२९५/का.२, बद.३०.१०.२००७.
५) शासन बनणगय. मसके-२००७/प्रक्र. २३६/का.२, बद.१३.२.२००८.
६) शासन अबिसूचना, बद.४.१२.२००९.
७) शासन बनणगय. सुंकीणग-२००७/प्रक्र. ३०६/का.२, बद.२७.२.२००९.
८) शासन बनणगय. सुंअबन-२००७/प्रक्र. २२६/का.२, बद.८.६.२०१०.

प्रस्तावना :- केंद्र शासनाचा कौट ुंबिक हिंसाचारापासून मबिंला ुंचे सुंरक्षण अबिबनयम, २००५ व कौट ुंबिक हिंसाचारापासून मबिंला ुंचे सुंरक्षण बनयम, २००६ िंा जम्मू काश्ममर राज्य वळता सुंपूणग देशात बद.२६.१०.२००६ रोजी अुंमलात आलेला आिं. सदर कायद ुंतर्गत बपीत मबिंला ुंना न्याय बमळण्यासाठी तया ुंच्या केसेस न्यायालयात सादर िंोऊन स नावणीच्यावेळी सुंरक्षण अबिकारी न्यायालयात िंजर असणे र्जेचे असते. तसेच न्यायालयाने बदलेल्या आदेशाची अुंमलिजावणी िंोते बक नािंी याची खात्री करणे, बपीत मबिंलेस आवमयक माबिंती देऊन मार्गदशगन करणे िंी कामे सा ुंभाळण्यासाठी सदर कायद ातील कलम ८ न सार स्वतुंत्र सुंरक्षण अबिकारी पदअश्स्ततवात असणे आवमयक आिं. सवग स्तरावर एकाच वेळी नव्याने पदे बनमाण करणे शक्य िंोऊ शकणार नािंी िंी िाि लक्षात घेऊन टप्या-टप्याने कुंत्राटी पध्दतीने एकबत्रत बनबित मानिनावर सुंरक्षण अबिकाऱ्याची व कमगचाऱ्याची पदे बनमाण करुन, सुंरक्षण अबिकारी नेमणूक करण्याची िाि शासनाच्या बवचाराबिन िंोती.

शासन बनणगय :- कौट ुंबिक हिंसाचारापासून मबिंला ुंचे सुंरक्षण अबिबनयम, २००५ अुंतर्गत पबिंल्या टप्यात ३५ बजल्िंयातील कायालयासाठी सुंरक्षण अबिकारी व कमगचारी कुंत्राटी पध्दतीवर नेमण्यास व तयासाठी कुंत्राटी पदाचा आकृतीिंि व बनबित मानिन प ढीलप्रमाणे ठेवण्यास मान्यता देण्यात येत आिं.

१. म ुंिंई शिंर व म ुंिंई उपनर्र या २ बजल्िंया व्यबतबरक्त उवगबरत ३३ बजल्िंयातील कायालयासाठी कुंत्राटी पदाचा कमगचारी आकृतीिंि व बनबित मानिन खालीलप्रमाणे रािंील :-

अ.क्र.	पदाचे नाव	बनबित मानिन रु	प्रस्ताबवत पदे	एक ण माबसक खचग (रुपयात)
1.	सुंरक्षण अबिकारी	१२,०००/-	३३	३,९६,०००/-
2.	सिंायक सुंरक्षण अबिकारी	८,०००/-	३३	२,६४,०००/-
3.	िंिं उद्देबशय कमगचारी(िाटा एन्ट्री ऑपरेटर)	६,०००/-	३३	१,९८,०००/-
	एक ण	२६,०००/-	९९	८,५८,०००/-

२.	म ुंिई शिंर व म ुंिई उपनर्र या बजल्ियातील लोकसुंख्या, बवबशष्ट्र पबरश्स्िती लक्षात घेऊन या बजल्ियाुंसाठी प्रतयेकी दोन याप्रमाणे ४ कायालये स रु करण्यात यावीत. तसेच या शिंरातील बवबशष्ट्र पबरश्स्िती
लक्षात घेऊन या चार कायालयासाठी कुंत्राटी पदाचा आकृतीिुंि व बनबित मानिन खालीलप्रमाणे रािील.

अ.क्र.	पदाचे नाव बनबित मानिन रु	पदे	प्रस्ताबवत	एक ण माबसक खचग (रुपयात)
1.	सुंरक्षण अबिकारी	१5,०००/-	4	60,000/-
2.	सिंायक सुंरक्षण अबिकारी	10,०००/-	4	40,000/-
3.	िि उद्देबशय कमगचारी(िटा एन्ट्री ऑपरेटर)	8,०००/-	4	32,000/-
	एक ण	33,०००/-	12	1,32,000/-

३.	वार्षिक वाढ :- सुंरक्षण अबिकारी व कमगचारी याुंच्या मानिनात दरवी १०% एवढी वाढ करण्यात येईल.

४.	कायालयीन आवती खचग :- बपीत मबिंलेच्या तक्रारीच्या अन िुंर्ाने वेळोवेळी र्ृिंभेटी देणे, िैठकाुंना िंजर
रािंणे, प्रबतपक्षास नोटीस िजावणे इतयादी िािीसाठी प्रवास करावा लार्णार आिें. तसेच या कायालयाुंना मबिंलाुंच्या तक्रारी, कौट ुंबिक घटना अिंवाल, न्यायालयीन आदेशाुंच्या प्रती, पोलीस स्टेशन व सेवा प रबवणारे
याुंना प रवाव्या लार्णार आिेत. तक्रारदार मबिंलाुंसाठी नम ना र्ामगस उपलब्ि करुन देणे, दररोजचा पत्र व्यविंार
यासाठी प्रवासभत्ता, स्टेशनरी व द रध्वनी याुंची आवमयकत्ता लार्णार आिें. तयाम ळे प्रतयेक कायालयास प्रवास भत्ता, स्टेशनरी व द रध्वनीसाठी दरमिंा रु.२,५००/- इतका बनी देण्यात येईल.

५.	अनावती खचग :- प्रतयेक कायालयासाठी र्ेषनचर, सुंर्णक, हप्रटर इतयादीकबरता प्रतयेकी स रवातीला अनावती खचासाठी रु.३३९८१/- इतका बनी उपलब्ि करुन देण्यात येईल.

६.	कायालयाची स्िापना:- सुंरक्षण अबिकारी कायालय िें सद्ःश्स्ितीत बजल्िा मबिंला व िाल बवकास
अबिकारी याुंच्या कायालयातच स रु करण्यात यावे. बजल्िा मबिंला व िाल बवकास अबिकारी कायालयात जार्ा
उपलब्ि िोत नसल्यास िाल बवकास प्रकल्प अबिकारी कायालयात सुंरक्षण अबिकाऱ्याचे कायालय स रु करण्यात यावे.

७.	सुंरक्षण अबिकारी कायालयाची स्िापना करण्यासाठी व कौट ुंबिक हिंसाचारापासून मबिंलाुंचे सुंरक्षण अबिबनयम, २००५ व कौट ुंबिक हिंसाचारापासून मबिंलाुंचे सुंरक्षण बनयम, २००६ अुंतर्गत सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंच्या व कमगचाऱ्याुंच्या कुंत्राटी पध्दतीवर नेमण का, सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंना तयाचे काम पार पािणे सोयीचे व्िावे या दृष्टीने खालीलप्रमाणे बवबिंत केलेल्या पध्दतीच्या अन िुंर्ाने अुंमलिजावणी व कायगवािी करण्यात यावी:-

(७.१) कुंत्राटी पदे भरती सुंदभात बवबिंत प्राबिकारी:- सुंरक्षण अबिकारी, सिंायक सुंरक्षण अबिकारी व िि उद्देबशय कमगचारी (िटा एन्ट्री ऑपरेटर) िी पदे कुंत्राटी पध्दती भरावयाची असल्याने तयाुंची बनय क्ती आय क्त, मबिंला व िाल बवकास आय क्तालय, प णे याुंचेमार्गत टाटा सामाबजक बवज्ञान सुंस्िा, म ुंिई याुंचे समन्वयाने करण्यात यावी.

(७.२) सुंरक्षण अबिकारी कायालयाचे सुंबनयुंत्रणाची जिािदारी :- सवग बजल्ियातील सुंरक्षण अबिकाऱ्याच्या कायालयाुंचे बनयुंत्रण करण्यासाठी व अबिबनयमाच्या प्रभावी अुंमलिजावणी करण्याची जिािदारी आय क्त, मबिंला व िाल बवकास आय क्तालय, प णे याुंची रािील. तसेच बजल्िा स्तरावर सदर कायद्ाची अुंमलिजावणी करणे व सुंरक्षण अबिकारी कायालपाच्या बनयुंत्रणाची जिािदारी बजल्िा मबिंला व िाल

बवकास अबिकारी याुंची राििल. (७.३) सुंरक्षण अबिकाऱ्याकि इतर कायद्ाच्या अुंमलिजावणीची जिाििदारी :- िं ुंिा प्रबतिुंिक अबिबनयम, १९६१, िालबववािं प्रबतिुंिक अबिबनयम, २००६ व देवदासी प्रबतिुंिक अबिबनयम, २००५ याुंची अुंमलिजावणी करण्याकबरता सदर कायद्ाखालील प्रबतिुंिक अबिकारी म्ििणून सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंना घोबित करण्यात येत अिे. ८. सुंरक्षण अबिकारी, सिंायक सुंरक्षण अबिकारी व िििं उद्देबशय कमगचारी (िाटा एन्ट्री ऑपरेटर) या पदाुंच्या बनवीचे बनकि व तयाची कतगव्ये व जिाििदाऱ्या :- सुंरक्षण अबिकारी, सिंायक सुंरक्षण अबिकारी व िििं उद्देबशय कमगचारी (िाटा एन्ट्री ऑपरेटर) या पदाचे बनवीचे बनकि व कतगव्ये व जिाििदाऱ्या खालीलप्रमाणे तसेच शासनाने वेळोवेळी बदललेल्या बनदेशान सार रािितील :-

(८.१) सुंरक्षण अबिकारी पदाची कतगव्ये व जिाििदाऱ्या :-

(अ) सुंरक्षण अबिकारी याुंना अबिबनयमातील तरत दीन सार खालील कतगव्ये पार पािावी लार्णार अिंत दुंिाबिका-याुंना मदत करणे, कौट ुंबिक छळाच्या घटनाुंचा अिंवाल दुंिाबिका-याुंना देणे, व तयाच्या प्रबत सुंिुंबित पोबलस स्टेशनला देणें व सेवा बवतरक याुंना पाठबवणे. मबिंलाुंच्या वतीने दुंिाबिका-याुंकि मदतीसाठी हकवा सुंरक्षणासाठी अजग करणे, मबिंलेला मोर्त वबकली सल्ला बमळवून देण्यावाित कारवाई करणे, तया क्षेत्रात सवग सेवाबवतरक / आिाररृििं व वैदयबकय सेवा देणा-या केंद्राची यादी ठेवणे. आवमयक असल्यास मबिंलाुंची वैदयबकय तपासणी करुन घेणे. तपासणी अिंवालाची प्रत पोबलस स्टेशन व दुंिाबिकारी याुंना पाठबवणे. जर न्यायालयाने बतला आर्थिक मदतीचे आदेश काढल्यास तयाची अुंमलिजावणी करुन घेणे इतयाबद कामे सुंरक्षण अबिकारी दुंिाबिका-याच्या बनयुंत्रणाखाली काम करेल.

(ि) सुंरक्षण अबिकारी या कुंत्राटी पदावर उमेदवाराची बनवि करताना खालील बनकि रािितील.

१) बकमान समाज कायातील पदव्यूत्तर पदवी (MSW) असावी.

२) समाज कायातील पदव्यूत्तर पदवी िरोिर बवी पदवी असल्यास प्रािान्य देण्यात यावे.

३) कौट ुंबिक हिंसाचार, िं ुंिा प्रि, िाल बववािं, देवदासी प्रि बनमूगलन, मबिंलाुंसाठी सम पदेशन यामध्ये कामकाजाचा अन भव असल्यास प्रािान्य देण्यात यावे.

४) समाज कायातील बकमान ३ विाचा अन भव असावा.

५) वयोमयादा बकमान २५ वि व कमाल ४० विग असावी.

(८.२) सिंाय्यक सुंरक्षण अबिकारी पदाची कतगव्ये व जिाििदाऱ्या :-

(अ) सिंायक सुंरक्षण अबिकारी या पदाची कतगव्ये व जिाििदाऱ्या खालीलप्रमाणे तसेच शासनाने वेळोवेळी बदललेल्या बनदेशान सार रािितील :-

१) सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंनी तयार केलेल्या केसेसमध्ये सुंिबित बपबित मबिंलेकि न कार्दपत्राुंची प तता करुन घेण्यासाठी पाठ प रावा करील.

२) कायालयीन पत्रव्यविंाराचा सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंच्या स चनेन सार बनपटारा करील.

३) कायालयाची लेखा बवियक कामे पार पािील.

४) सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंच्या स चनेप्रमाणे तयाला कामात मदत करणे व तयाुंचे र्ैरिंजेरीत सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंचे बनयबमत (दैनुंदीन) काम पाििणे .

5) सिंाय्यक सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंनी या कायदयाुंतर्गत न्यायालयात दाखल केलेल्या केसेसचे रेकॉिग ठेवील. केस नोंदणी रबजस्टरवर केसच्या प्रर्तीिाित मा. न्यायालयाच्या आदेशािाित नोंदी घेईल.

(ि) सिंाय्यक सुंरक्षण अबिकारी या कुंत्राटी पदावर उमेदवाराची बनवि करताना खालील बनकि रािितील. १) बकमान बवी पदवीिर असावा.

२) समाज कायातील बकमान १ विाचा अन भव असावा.

३) वयोमयादा बकमान २५ विग व कमाल ४० विग असावी.

(८.३) िििं उद्देबशय कमगचारी (िाटा एन्ट्री ऑपरेटर) पदाची कतगव्ये व जिाििदाऱ्याः-

(अ) िििं उद्देबशय कमगचारी (िाटा एन्ट्री ऑपरेटर) याुंच्या कतगव्ये व जिाििदाऱ्या खालीलप्रमाणे रािितीलः- १) सुंप णग बजल्ि्याची या कायदयातर्गत तसेच िाल बववािं प्रबतिुंि, िं ुंिा बनमूगलन आबण देवदासी प्रि बनमूगलनाुंतर्गत झालेल्या व िािोत असलेल्या कामाची साुंश्ख्यकी माबिंती अदययावत ठेवणे.

२) आवमयक ती माबिंती र्ोळा करण्यासाठी कायगवाििंी करणे.

३) कायालयाचे टुंकलेखन व सुंर्णकावरील काम करणे.

४) कायालयातील आवक, जावक रबजस्टर नोदी घेव न तया अदययावत ठेवणे.

५) सुंरक्षण अबिकाऱ्याुंने / सिंाय्यक सुंरक्षण अबिकाऱ्याने, कायालयाच्या र्ंजेन सार तयाुंच्या आदेशाने तयाुंनी सोपबवलेली इतर कायालयीन कामे पार पािणे.

(ि) ििंि उद्देबशय कमगचारी (िाटा एन्त्री ऑपरेटर) याुंच्या कामाचे स्वरूप पािंता या पदावर बनवि करताना खालील बनकि रािंतील :-

१) बकमान शैक्षबणक अिंगता १२ वी पास असावी.

२) सुंर्णकाचे ज्ञान आवमयक असावे (MS-CIT पबरक्षा उबत्तणग).

३) पदवीिर व कायालयीन कामकाजाचा अन भवी व्यक्तीस प्राििान्य देण्यात यावे.

४) वयोमयादा बकमान २० विग व कमाल ३० विग असावी.

९. खचासाठी स्वतुंत्र लेखाशीिगः- यासाठी िंोणारा खचग खालील लेखाबशिाखाली उपलब्ि तरत दीतून खचग करण्यात यावा व तयाच लेखाबशिामिून भार्बवण्यात यावा.

मार्णी क्र. एक्स - ०१,
- सामाबजक स रक्षा व कल्याण, २२३५ -
०२- समाजकल्याण,
१० - कुंत्राटी सेवा,
११ - देशाुंतर्गत प्रवास खचग,
१३-कायालयीन खचग,

१०. बनयुंत्रण अबिकारी व आिंरण व सुंबनयुंत्रण अबिकारीः- सदर खचासाठी आय क्त, मबिंला व िाल बवकास आय क्तालय, प णे याुंना आिंरण व सुंबनयुंत्रण अबिकारी म्िंणून घोबित करण्यात येत आिं.

११. अन दान पध्दती :- सुंििीत बजल्िंयाच्या बजल्िंा मबिंला व िाल बवकास अबिकारी याुंचेमार्गत अन दानाच्या उपलब्ितेन सार अन दानाचे बवतरण करण्यात येईल. प ढील विाचे अन दान बवतरीत करताना मार्ील विाच्या अन दानाचे म ल्यबनिारण करुनच चालू विाचे अन दान बवतरीत करावयाचे आिं. तिापी, बजल्िंा मबिंला व िाल बवकास अबिकारी याुंनी तयाुंच्या कायालयामार्गतच कुंत्राटी पध्दतीने नेमणूक केलेल्या सुंरक्षण अबिकारी व तयाुंच्या कायालयासाठी आवमयक बनिीची मार्णी केल्यावर, तयाप्रमाणे माबर्ल बवतरीत केलेल्या खचाची खात्री करुन, मार्णीप्रमाणे आवमयक बनिी उपलब्ि करुन देण्यािाितची कायगवाििंी करण्यात यावी.

१२. सदर शासन बनणगय बवत्त बवभार्ाच्या अनौपचाबरक सुंदभग क्र.७१६/१०/व्यय-६, बद.३.१२.२०१० अन्वये बदलेल्या सिंमतीन सार बनर्गबमत करण्यात येत आिं.

१३. तसेच सदर शासन बनणगय मिंाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेिसाईट वर उपलब्ि करुन देण्यात आला असून तयाचा सुंर्णक सुंकेताुंक क्र. २०१०१२१४१६३८२९००१ असा आिं.

मिंाराष्ट्राचे राज्यपाल याुंच्या आदेशान सार व नावाने.

स्वा/-
(श. पा. वारे)
शासनाचे उप
सबचव

प्रबत,
मा. राज्यपालाुंचे सबचव, राजभवन,
म ुंिई.
मा. म ख्यमुंत्र्याुंचे प्रिान सबचव, मुंत्रालय, म ुंिई.
मा.उपम ख्यमुंत्र्याुंचे सबचव, मुंत्रालय, म ुंिई.

मा. मुंत्री, मबिंला व िाल बवकास याुंचे खाजर्ी सबचव, मुंत्रालय, म ुंिई. मा. राज्यमुंत्री, मबिंला व िाल बवकास याुंचे खाजर्ी सबचव, मुंत्रालय, म ुंिई. मा.सवग मुंत्री / राज्यमुंत्री याुंचे खाजर्ी सबचव, मुंत्रालय, म ुंिई.

मा.म ख्य सबचव, मिंाराष्ट्र राज्य, मुंत्रालय, म ुंिई.

सवग अपर म ख्य सबचव / प्रिान सबचव/सबचव, मुंत्रालयीन बवभार्, म ुंिई.

पोलीस मिंासुंचालक, पोबलस म ख्यालय, म ुंिई.

समन्वयक, मबिंला व िालकाुंचे बवशेि कक्ष, टाटा सामाबजक बवज्ञान सुंस्िा, देवनार, म ुंिई.८८ सदस्य सबचव, मिंाराष्ट्र राज्य मबिंला आयोर्, म ुंिई

सबचव, मिंाराष्ट्र राज्य वाल िंक्क सुंरक्षण आयोर्, वरळी, म ुंिई.

व्यवस्िापकीय सुंचालक, मबिंला आर्षिक बवकास मिंामुंिळ, म ुंिई.

आय क्त, मबिंला व िाल बवकास आय क्तालय, मिंाराष्ट्र राज्य, प णे.

मिंासुंचालक, माबिंती व जनसुंपकग सुंचालनालय, मिंाराष्ट्र राज्य, म ुंिई.

बवशेि पोलीस मिंाबनबरक्षक, मबिंला अतयाचार प्रबतिुंिक कक्ष, र् न्िंे अन्वेिण बवभार् (र् न्िंे), सुंर्मबिज, बशवाजीनर्र, मिंाराष्ट्र राज्य, प णे-४११००५.

मिंाप्रिुंिक, उच्च न्यायालय, म ुंिई.

सवग बनिुंिक, उच्च न्यायालय, खुंिपीठ नार्पूर/औरुंर्ािाद,
सवग बजल्िंा न्यायाबिश, बजल्िंा न्यायालय,
सवग बजल्िंाबिकारी,
सवग म ख्य कायगकारी अबिकारी,
सवग बजल्िंा मबिंला व िाल बवकास अबिकारी,
सवग उपसबचव/अवर सबचव/ कक्ष अबिकारी, मबिंला व िाल बवकास बवभार्, मुंत्रालय, म ुंिई.

राज्य समन्वयक (PPMU), मबिंला व िाल बवकास बवभार्, मुंत्रालय, म ुंिई.

अबिक्षक, राज्य र्ृिंे (सवग) (आय क्त, मबिंला व िाल बवकास आय क्तालय, प णे याुंचेमार्गत)
सवग सम पदेशन केंद्र /सेवा प रबवणारे-(Service Provider), इ. (मबिंला व िाल बवकास बवभार्ाच्या अबिपतयाखालील) (आय क्त, मबिंला व िाल बवकास आय क्तालय, प णे याुंचेमार्गत)
बनवि नस्ती, का-२.

*****